

Naar een **Federaal Begeleidingscentrum Humanitaire Visa** voor erkende NGO partners van visumaanvragers met een beschermingsnood

Inleiding

ORBIT wil een betere omkadering voor niet-EU'ers die nood hebben aan bescherming en die met de hulp van derden een aanvraag willen indienen voor een humanitair visum.

Het aantal toegekende humanitaire visa is sinds 2015 sterk gestegen. Dat komt door het hervestigingsprogramma waarin België zich heeft ingeschreven en waarbij het UNHCR instaat voor de selectie van de kandidaten. Bovendien heeft België de afgelopen jaren een aantal kleine en middelgrote reddingsoperaties toegelaten die door derden werden opgezet. Er is goede informatie te vinden over de humanitaire visa in rapporten van het Federaal Migratiecentrum Myria in de [Myriadoc 2017](#) en dit [artikel van 29/1/2019](#).

Naast georganiseerde reddingsoperaties werden ook andere kanalen geopend. Er waren 'tussenpersonen' die via het bevoegde kabinet lijsten indienden met mensen die kandidaat waren om een humanitair visum te krijgen.

Recent werden in het Federaal Parlement hoorzittingen^{1 2 3} georganiseerd over de toekenning van 'humanitaire visa'. Er werden na bespreking een aantal beleidsaanbevelingen geformuleerd. Die aanbevelingen hadden echter vooral betrekking op de criteria die worden gehanteerd om een humanitair visum toe te kennen. Er was daarover grote onduidelijkheid. Er werd daarover ook [een wetsvoorstel](#) ingediend op 27 maart 2019.

De noden zijn duidelijk, maar de begeleiding moet beter.

Volgens UNHCR hebben op dit moment 1,4 miljoen mensen nood aan hervestiging. ORBIT heeft naar aanleiding van de verkiezingen 2019 en de regeringsonderhandelingen in aanbeveling 14 van haar [19 aanbevelingen](#) van de campagne [#IedereenAanBoord gevraagd](#) om de inspanningen minstens te verdubbelen tot 2200 personen per jaar.

¹ <https://www.dekamer.be/doc/CCRI/html/54/ic1021x.html>

² <https://www.dekamer.be/doc/CCRI/html/54/ic1027x.html>

³ <https://www.dekamer.be/doc/CCRI/html/54/ic1035x.html>

Let wel! De verhoogde ambitie voor hervestiging staat los van het aantal humanitaire visa dat op een andere manier wordt uitgereikt (bijvoorbeeld bij reddingsoperaties, familiehereniging of andere prangende humanitaire kwesties).

Vluchtelingenwerk Vlaanderen publiceerde eerder al een standpunt over een nieuwe procedure 'Humanitaire Visa' in België voor mensen op de vlucht. Wij onderschrijven dit [standpunt](#) om wijzigingen aan te brengen in de procedure om de aanvragen transparanter en vlotter te laten verlopen.

Ook ORBIT wil dat er structureel en sterker wordt ingezet op het vergunnen van humanitaire visa als een veilige en legale wijze van aankomst in België. Dit zowel in het kader van het hervestigingsprogramma als via gecontroleerde en transparante programma's die mogelijk gemaakt worden door private sponsoring.

Als we dat doen dan moet het voor alle betrokkenen én voor de samenleving duidelijk zijn wat de voorwaarden zijn, wat de procedure is en vooral hoe dit gaat verlopen. Eén van de kerntaken van de overheid is daarom te zorgen voor een **kwaliteitsvolle omkadering van burgers en organisaties die zich inspinnen voor het begeleiden en opvangen van humanitaire visa-aanvragers en de begeleiding die zij bieden te erkennen.**

ORBIT pleit daarom voor de oprichting van een Federaal Begeleidingscentrum Humanitaire Visa (FBHV).

Waarom een Federaal Begeleidingscentrum Humanitaire Visa (FBHV)?

Het blijkt dat het werken met tussenpersonen in het kader van de vergunning van een humanitair visum op dit ogenblik weinig transparant en bijzonder 'ad hoc' verloopt. Er is onduidelijkheid over criteria waarop aanvragers al dan niet een visum krijgen. Maar diezelfde onduidelijkheid is er ook voor wat betreft degenen die visumaanvragers begeleiden en de criteria waaraan hun begeleidingswerk dient te beantwoorden.

ORBITvzw vindt het absoluut nodig burgers en organisaties die aanvragers willen bijstaan te screenen en te erkennen in de taak die ze willen opnemen. Dergelijke screening en erkenning kan er ook voor zorgen één en ander te depolitiseren én aanvragers beter te laten begeleiden en te beschermen. Het FBHV kan daar als 'derde partij mét expertise' een cruciale rol spelen.

Wat zijn prioritaire taken van het FBHV?

Het Federaal Begeleidingscentrum Humanitaire Visa is een onafhankelijke dienst. De *Dienst Vreemdelingenzaken* blijft de administratie die – met een vernieuwde transparante en vlotte benadering - de aanvragen verwerkt en beslissing neemt over de toekenning van het humanitair visum.

Het FBHV houdt contact met de Federale Dienst Vreemdelingenzaken, FEDASIL en erkende NGO partners.

Het Federaal Begeleidingscentrum heeft deze taken:

- het erkennen van niet-gouvernementele partners die de betrokken aanvragers begeleiden in hun procedure en eerste opvang. Het FBHV hanteert daarvoor een aantal erkenningscriteria. Zo mag het niet gaan om privépersonen of om politieke mandatarissen. De begeleiders moeten beschikken over een juridisch statuut (vzw) en moeten zich houden aan een strikt ethisch kader. Ze moeten werken met transparante selectiecriteria naar de betrokken aanvragers en moeten bereid zijn in het land van herkomst samen te werken met internationale organisaties.
- regelmatig overleg organiseren met en tussen de verschillende erkende NGO's enerzijds en met de betrokken administraties en diensten anderzijds.
- expertise opbouwen en relaties ontwikkelen met actoren in de landen van herkomst.
- monitoren van alles wat te maken heeft met de aanvraag en de toekenning van het humanitaire visum.
- opnemen van een signaalfunctie waarin het FBHV jaarlijks gehoord wordt in het Federaal Parlement en suggesties kan doen om het beleid rond de procedure van humanitaire visa te verbeteren.

Het FBHV kan ook een werking ontwikkelen naar individuele burgers die bekommert zijn om en zich inzetten voor personen en familieleden die in een precare situatie verkeren. Het is nodig voor hen een regionaal of centraal een contactpunt te voorzien om hen te begeleiden in de modaliteiten omtrent het humanitair visum. Het FBHV kan deze personen desgevallend ook doorverwijzen naar NGO's die een erkenning genieten. Dit is wenselijk omwille van de moeilijke en soms gevaarlijke context in de landen en regio's waar personen die bescherming zoeken verblijven.

Taken van de erkende NGO's

De overheid erkent het belang van de inzet van burgers en middenveld in de opvang en begeleiding van aanvragers humanitaire visa. Gezien het gaat over kwetsbare groepen en levensbelangrijke procedures, is het wenselijk dat burgers en middenveld zich houden aan een aantal spelregels. Burgers en organisaties die hun groot hart tonen en solidair willen zijn, hebben ook recht op de nodige bescherming. Zij kunnen niet in de plaats treden van de overheid. Zij worden niet geacht financiële middelen te besteden aan de opvang van de betrokkenen daar waar de overheid die reeds ter beschikking heeft in het kader van de Opvangwet.

Deze NGO's hebben een meerwaarde voor de uitvoering van deze taken:

- zij staan mee in voor de selectie van de aanvragen van een humanitair visum van kandidaten met een nood aan bescherming. Ze hanteren hierbij het nader te beschrijven criterium van kwetsbaarheid. Daarnaast kunnen ook familiale, sociale of administratieve banden met België mee in overweging worden genomen.
- het financieel en administratief regelen van het transport naar België en het maken afspraken rond de vergoeding van deze kosten.

- ze voorzien in het onthaal en de eerste opvang in een menswaardige accommodatie tot het ogenblik van de aanvraag om internationale bescherming is ingediend. Na het indienen van deze aanvraag worden de aanvragers opgevangen in de reguliere federale asielopvang, die evenzeer moet beantwoorden aan de kwaliteitsvereisten van een menswaardige opvang.
- ze werken mee met het FBHV van wie ze een erkenning krijgen voor vijf kalenderjaren op basis van een in te dienen erkenningsdossier. Jaarlijks doen ze inhoudelijk en financieel verslag aan het FBHV.

Laat ons de eerste stap zetten!

ORBIT stelt voor dat de federale regering aan het Federaal Migratiecentrum Myria vraagt om dit voorstel te onderzoeken. Naderhand kan Myria een meer concreet voorstel voor de oprichting van een *Federaal Begeleidingscentrum Humanitaire Visa* uitwerken of een **volwaardig alternatief naar voor schuiven.** Myria is een gedocumenteerde instantie met de nodige expertise en een federale missie, en perfect geplaatst om deze taak op te nemen.

ORBIT is er zich van bewust dat er nog aspecten zijn die om overleg en oplossingen vragen, los van de taken voor het FBHV en de NGO partners die hier geformuleerd worden. Wat doen we met burgers die zich persoonlijk willen inzetten voor de aanvraag van een humanitair visum voor een derdelander? Waar is het infoloket voor hen en voor wie een humanitair visum hebben toegezegd gekregen? Welke rol krijgt het FBHV in relatie tot diensten integratie/inburgering in de Gewesten/Gemeenschappen? In internationale context?

ORBIT roept de onderhandelaars voor een nieuw Federaal regeerakkoord op alvast een eerste constructieve stap te zetten om een structurele oplossing te geven aan een effectieve nood in het kader van meer bescherming van deze kwetsbare te hervestigen groepen.

ORBITvzw. - 18 juli 2019

Bijlage: schematische voorstelling:

FEDERAAL BEGELEIDINGSCENTRUM HUMANITAIRE VISA

Begeleidt NGO-partners en faciliteert de aanvragers van Humanitaire Visa (beslissing over visum ligt bij DVZ)

Erkenningsprocedure voor NGO's om erkend te worden als partner:

Erkenningscriteria:

- Geen privépersoon, geen politiek mandataris
- Ethisch kader
- Selectiecriteria
- Samenwerkingsbereidheid met internationale organisaties ter plaatse

Erkende NGO's

Organiseren van regelmatig overleg met erkende NGO's.

Expertise-opbouw en ontwikkelen van relaties met actoren in de landen van herkomst.

Monitoren van alles wat te maken heeft met de aanvraag en de toekenning van humanitaire visa en heeft een signaalfunctie. Dit houdt in dat zij elk jaar gehoord worden in het Parlement en suggesties kunnen doen om het beleid rond Humanitaire Visa te verbeteren.

Selecteren kandidaten voor HV

Regelen en vergoeden transport naar België en kosten van procedure

Voorziet en bekostigt het onthaal en de eerste opvang in België tot beschermingsvraag is ingediend.